

Protocol overgang van Tjongersprong 4 (leerjaar 2) naar Tjongersprong 5 (leerjaar 3)

Van scholen wordt verwacht dat zij zelf criteria en procedures opstellen waarmee de beslissing tot kleuterbouwverlenging of doublure wordt onderbouwd. Hierdoor zorgen we ervoor dat de leerling niet een jaar lang opnieuw dezelfde leerstof krijgt aangeboden. De zogenaamde 'herfstleerlingen', de kinderen die tussen 1 oktober en 1 januari geboren zijn, hebben ofwel een relatief lange (acht en driekwart jaar) ofwel een relatief korte (zeven en driekwart jaar) basisschool loopbaan, mits ze verder ononderbroken de groepen doorlopen. De insteek is dat voor herfstleerlingen de beslissing over overgang gebaseerd moet zijn op het aansluiten op de ontwikkeling van het kind. Kinderen die langer kleuteren kunnen, zo nodig, later nog wel doubleren. Kinderen mogen uiterlijk tot en met het schooljaar waarin zij veertien jaar worden op school blijven. Kinderen die na de kerstvakantie op school komen, komen meestal na de zomervakantie in groep 1. Dit mag echter geen automatisme zijn. Bij ons op school zijn de ontwikkelingsprongen/leerlijnen van Onderbouwd leidend. Het beredeneerd aanbod staat zichtbaar beschreven in het thema en in de rijke leeromgeving. Het aanbod sluit aan bij de behoefte van leerlingen en de Leerlijnen Jonge Kind. In dit protocol beschrijven we duidelijke criteria waarmee we onze beslissing kunnen onderbouwen.

Uitgangspunten basisschool:

- Om te bepalen of kinderen van Tjongersprong 4 (leerjaar 2) naar Tjongersprong 5 (leerjaar 3) gaan geldt altijd de ontwikkeling van het kind en niet de leeftijd.
- In principe vinden we dat ieder kind minimaal 2 jaar kleuteronderwijs volgt. Er zijn echter kinderen die bijna 2 jaar kleuteronderwijs hebben gevolgd, denk aan kinderen geboren in oktober, november, december. Dit zijn dus kinderen die voor 31 december 6 jaar worden. Zij zouden dus over kunnen gaan naar groep 3 zonder dat zij 2 jaar kleuteronderwijs hebben gehad.
- Kinderen die na 1 januari geboren zijn kunnen alleen door naar groep 3 in uitzonderlijke gevallen. Deze kinderen kunnen dus ook 2 ½ jaar kleuteronderwijs hebben gehad voordat zij instromen in groep 3.

Het werken met Onderbouwd verloopt in vier ontwikkelingsfasen. In januari en juni bekijken wij in welke ontwikkelingsprong de leerling is beland. Dit niveau is leidend voor het Fasenonderwijs. In de leerjaren 1-2 worden in ieder geval de fasen A-B-C doorlopen. Een enkele leerling doorloopt ook fase D (verdiepingsstof). Kinderen die vóór lopen op de reguliere ontwikkeling kunnen halverwege het jaar, in het kader van onderwijs op maat, versneld worden overgezet naar een volgende Fase. Om te beoordelen of het verantwoord is om over te gaan van Tjongersprong 4 (leerjaar 2) naar Tjongersprong 5 (leerjaar 3) gebruiken we het onderstaande schema.

Het onderstaande stappenplan geeft alle betrokkenen inzicht in de te nemen stappen die genomen worden betreffende een evt. verlenging/ doublure in groep (1 en) 2. De eindverantwoordelijkheid voor de te nemen beslissing ligt bij de directie.

Oktober/November	De ontwikkeling van de individuele leerling wordt besproken tijdens de groepsbespreking tussen leerkracht en IB'er. Kinderen waarbij twijfel is over de overgang naar de volgende groep worden met name genoemd. Bij deze leerlingen kan, naast de doelen van Onderbouwd, de volgende CPS-toets afgenomen: Analyse/Synthese.
Oktober/November	Bij twijfel over de overgang wordt gesproken met de IB'er. Zorgen over de ontwikkeling van leerlingen worden met ouders besproken in de rapportgesprekken en onderbouwd vanuit bovengenoemde toetsgegevens en Leerlijnen van Onderbouwd. Gemaakte afspraken worden vastgelegd in Parnassys.
Februari	Bij risicokleuters wordt RvK M2 afgenomen., evenals TvK M2. Dit wordt meegenomen naast de informatie (vanuit observaties, doelen Onderbouwd en eventueel CPS toetsen) die is verzameld. Er wordt een inventarisatie gemaakt van leerlingen waarbij een extra kleuterjaar zinvol zou zijn. De sociaal-emotionele ontwikkeling en taak-/werkhouding zijn hierbij belangrijk.
Februari	Voor leerlingen waar over getwijfeld wordt, vult de leerkracht de checklist voor de overgang van Tjongersprong 4 (leerjaar 2) naar Tjongersprong 5 (leerjaar 3)
Februari	Bij twijfels over de ontwikkeling worden ouders uitgenodigd voor een gesprek. Als onderbouwing van het voorlopig besluit tot het doubleren, worden de voorwaarden (checklist) voor de overgang naar groep 3 besproken. De IB'er sluit evt. aan en er worden afspraken gemaakt over het aanbod en de begeleiding voor de komende periode. (begeleidingsplan voor ca. 6 weken)
Maart	Desbetreffende leerlingen worden besproken in de leerlingbespreking en de leerkracht van groep 3, IB'er en evt. directeur sluiten aan. Doublures worden als mededeling besproken in het ondersteuningsteam.
Maart/april	Het begeleidingsplan wordt met ouders geëvalueerd, observaties en resultaten worden besproken.
April/Begin Mei	Voor de risicoleerlingen worden de doelen van Onderbouwd, eventueel de CPS toetsen, TvK M2 en RvK M2 opnieuw afgenomen en geanalyseerd om groei inzichtelijk te maken.
Mei	Alle gegevens worden bij elkaar gelegd en de leerkracht maakt samen met de IB'er een definitief advies om wel/niet te verlengen. De definitieve beslissing over wel/niet verlengen wordt, liefst voor 31 mei doch uiterlijk half juni, genomen in verband met de organisatie van het volgende schooljaar.
Juni	Met ouders wordt de verlenging besproken. Daarnaast wordt besproken hoe het aanbod volgend schooljaar wordt. Leerlingen die verlengen worden geclusterd opgenomen in het groepsplan. Voor hen worden concrete doelen en onderwijsbehoeften beschreven.

Checklist overgang van Tjongersprong 4 (leerjaar 2) naar Tjongersprong 5 (leerjaar 3)

Naam leerling		
Geboortedatum		
Ingevuld door		
Besproken met ouders op		
Beslissing naar groep 3	JA	NEE

Vragen over de onderwijsbehoeften van de leerling

	Ja	Nee
Zijn de ingevulde ontwikkelingslijnen van Leerlijnen Onderbouwd op leeftijdsniveau?		
Voldoet de leerling aan de beginnende leesvoorwaarden?		
Voldoet de leerling aan de beginnende rekenvoorwaarden?		
Zijn er bijzonderheden betreffende de sociaal-emotionele ontwikkeling?		
Zijn er zorgen over de werkhouding?		
Is er extra ingezet om de leerling te ondersteunen? Staat dit goed omschreven bijvoorbeeld in groepsoverzicht, themavoorbereiding/interventieplan, begeleidingsplan of individuele aantekeningen (Parnassys)		
Staat omschreven wat helpt en wat het resultaat is?		
Bij welke groep sluiten de onderwijsbehoeften van deze leerling het meeste aan?	O 1 O 2	O2 O3

Checklist voor overgang van Tjongersprong 4 (leerjaar 2) naar Tjongersprong 5 (leerjaar 3)

Gedrag	Is gemotiveerd om naar school te gaan	0	1	2
	Is nieuwsgierig/ondernemend	0	1	2
	Is zelfstandig, o.a. zelf aan-/uitkleden, veters strikken	0	1	2
	Is taakgericht, kan gedurende meer dan 10 minuten aan verplicht werkje werken	0	1	2
	Kan zich aan regels en afspraken houden	0	1	2
Gesprekken	Is betrokken bij kringgesprek, goede luisterhouding	0	1	2
	Neemt actief deel aan het gesprek, uit zich duidelijk	0	1	2
	Spreekt verstaanbaar, zinlengte is goed	0	1	2
Sociaal	Zoekt contact, overlegt en speelt samen met andere kinderen	0	1	2
	Zoekt contact met de leerkracht	0	1	2
Emotioneel	Voelt zich goed op zijn/haar gemak, heeft zelfvertrouwen	0	1	2
	Durft voor zichzelf op te komen	0	1	2
	Reageert zelden of nooit met agressief gedrag	0	1	2
Rekenen- /wiskunde	Kan goed tellen tot 20 en kan teruggtellen van 10 naar 0	0	1	2
	Ruimtelijke begrippenkennis is goed	0	1	2
	Kent de positie van de getallen 1-10	0	1	2
	Kan de hoeveelheden 1-6 en 10 in één keer tonen zonder te tellen	0	1	2

	Kan handelingen bij de begrippen één meer, twee meer, één minder, twee minder, evenveel goed hanteren.	0	1	2
	CITO Rekenen voor kleuters	0	1	2
Taal/lezen/ schrijven	Kan instructie qua taal in de klas volgen (passieve taal)	0	1	2
	Kan zich voldoende uiten al hem/haar iets gevraagd wordt (actieve taal)	0	1	2
	Boek- en verhaalbegrip is goed	0	1	2
	Heeft belangstelling voor lezen en schrijven	0	1	2
	Kent of herkent al letters (ongeveer 16)	0	1	2
	Kan auditieve synthese van woorden met drie klanken	0	1	2
	Kan auditieve analyse met klanken ('hakken van woorden in klanken')	0	1	2
	Kan zijn/haar eigen naam schrijven	0	1	2
	Heeft schrift oriëntatie	0	1	2
	Kan gericht rijmen	0	1	2
	CITO Taal voor kleuters	0	1	2
Spel	Speelduur is voldoende	0	1	2
	Speelt ook met anderen	0	1	2
	Speelt goed rollenspel en heeft daarin behoefte aan uitdaging	0	1	2
	Laat gevarieerd spel zien	0	1	2
Constructie/ Beeldend	Neemt zelf initiatief	0	1	2
	Concentratie is goed	0	1	2
	Werktempo is goed	0	1	2
	Kiest voor moeilijke opdrachten/werkjes/taakjes	0	1	2
	Tekent gedetailleerd	0	1	2
	Resultaat is verzorgd	0	1	2
Motoriek	Is zeker in bewegingen	0	1	2
	Goede pengreep	0	1	2
	Kan schrijfpatronen natekenen	0	1	2
	Kan de schaar goed hanteren	0	1	2
Puntentotaal				

Wijze van invullen:

- Beheerst de leerling het onderdeel dan krijgt het 2 punten, als het onderdeel deels wordt beheerst, krijgt het 1 punt, wordt het onderdeel helemaal niet beheerst dan krijgt het 0 punten.
- Bij CITO score, wordt de laatste score gehanteerd. I of II score is 2 punten, III is 1 punten, IV en V is 0 punten.
- Tel alle punten op: 88 is het maximum, een leerling moet 80% score hebben om over te gaan naar groep 3. Dat betekent 70 punten.
- Heeft een kind 66-70 punten, dan is er geen sprake van de optimale voorwaarden om naar groep 3 te gaan.